70. številka. Trst, v torek 27. marca 1900. Tečaj XXV

„Edinost"
izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajejo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 370.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia, štv. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo štv. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost". Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost" v Tru.

Represalije in hrvatska solidarnost.

Morda se ne bodo vsi rodoljubi strinjali z nazorom, katerega hočemo tu povdariti. No, vendar ga hočemo podati, ako slavno uredništvo ne misli, da bi to v tem času moglo biti netaktično. Tu gre za represalijo proti skupnemu protivniku, tu gre za pomoč, ki smo jo Slovenci in Hrvatje dolžni jeden drugemu v ime bratstva in solidarnosti. Čemu naj bi se varali? V Primorju, ob vsej obali našega morja v vseh primorskih pokrajinah naših smo mi v vojni z italijanskim elementom. Borba more imeti v raznih krajih tudi razno obličje, kakor zahtevajo posebne razmere, istotako kakor v formalni krvavi vojni. Število čet, njihov položaj, terén in druge različne prilike morejo zahtevati tudi različno taktiko, morejo svetovati sedaj defenzivo, sedaj ofenzivo; ali v glavnem, v splošnem morajo vse čete postopati sporazumno in, v kolikor to dopuščajo obči interesi, mora jedna delati tako, da druga dobiva korist od nje gibanja. Razprave, uvedene za neki »modus vivendi«, niso nikako premirje, ki bi zaustavilo neprijateljstvo; a tudi ko bi bilo premirje, se pa to-le od vsake strani more in mora porabiti za proučevanje, kako naj se nadaljuje vojna, ako dogovori premirja ne obveljajo. (In pogajanja za modus vivendi v Istri so se res že razbila, kakor javljamo na drugem mestu. Op. ured.) V vojni so represalije dovoljene in često prav one odvračajo zlo, kajti v nevarnosti pred represalijami se neprijatelj umika od marsičesa, kar bi sicer izvel. Obče meneuje je, da italijanska večina deželnega zbora istrskega nikdar ne popusti od svojega stališča: da je italijanski jezik jedini razpravni jezik dež. zbora.

Človek, ki ima le količkaj čutstva v sreu, ki občuti, kaj je materinski jezik, ne more drugače, nego da plane, ako se spomni na to stališče laške gospôde, ki je ob enem največa krivica in žaljenje onega, kar je človeku najmileje, kar mu je tako sveto, kakor poštenje njegove domačije: žaljenje njegovega jezika, ki mu ga je Bog dal kakor glavni znak, po katerem se razlikuje od drugih narodov. Nočemo meritorno razpravljati o tem vprašanju. Mogli bi opozoriti na vzglede vseh prosvetljenih držav, kjer živi več narodnosti, kjer govore več jezikov, kakor je to n. pr. v Švici in v Belgiji; mogli bi opozoriti na tolikokrati že navedeno ter poznano določilo nekdanjega pijemontežkega parlamenta, kjer je bilo dovoljeno tudi francozki govoriti; mogli bi opozoriti na sklep hrvatskega sabora, ki je dovoljeval reškim poslancem, da so govorili italijanski, in se je dvignil samo proti temu, da se je ta sklep zlorabljal kakor sredstvo za demonstracije proti hrvatstvu; mogli bi navesti mnogo tega, ali nič ne bi moglo dovolj označiti krivice, ki jo delajo italijanski poslanci Istre in ki kliče na maščevanje pred Bogom. Jezik, za katerega oni nočejo ni znati, je materini jezik dveh tretjin prebivalstva. Kri udarja človeku v lice, ko misli na to. Kaj bolj barbarskega si je težko misliti. Žaljenje ni storjeno le našim odličnim boriteljem v dež. zboru, ni storjeno le hrvatskemu in slovenskemu narodu Istre: storjeno je vsem Hrvatom in Slovencem. To žaljenje moramo občutiti vsi, ker je krvavo kakor nobeno drugo. Pa zakaj ne bi se lotili represalije, ako je ta represalija mogoča?! V Istri sestavljajo Hrvatje in Slovenci večino dveh tretjin; in ako je manjšina jedne tretjine v deželnem zboru zastopana po večini, je zopet nova krivica, ki se nam dela, in katero pa ta umetna večina hoče se svojimi zlorabami storiti še bolj občutljivo. Nasproti temu v narodu, ki biva v Dalmaciji, ne more biti ni govora ni o večini ni o manjšini, ker tu biva samo jedna narodnost, dočim italijanske narodnosti niti ni. Namišljeni Italijani so zastopani samo od šest poslancev, izvoljenih jedino v Zadru, kjer je le avstrijska politika ohranila italijanstvo, politika, zvesta svojim tradicijam, katerih nočemo označati tu pobližje. Vendar ta šestorica laških poslancev v zbornici, ki je čisto hrvatska, v deželi čisto hrvatski, smejo govoriti italijanski! Predsedništvo zbornice ima za njih posebnega stenografa; njihovi govori se objavljajo dobesedno v stenografičnem zapisniku. Njim je dovoljeno, da v italijanskem jeziku stavljajo interpelacije in vprašanja, ne da bi se zahteval prevod. Nočemo preiskovati, je-li to vse primerno in umestno, je-li vse to v redu, ako motrimo stvar z absolutnega stališča. Morda je. Ali kaj je na tem svetu absolutno? Gotovo je, da treba vse relativno umevati in tako treba tudi uredbo v deželnem zboru v Zadru presojati relativno, to je: z ozirom na ono, kar se dogaja v Istri, in potem moramo reči, da uredba v Zadru ni primerna in ni umestna!! Italijani, pravi in namišljeni, vsaki čas kažejo svojo solidarnosti in gledajo, da na vse mogoče načine dajejo izraza tej solidarnosti. Oni se čutijo jedne: v Tridentu, v Gorici, v Poreču, v Trstu, v Zadru; in še več: v Milanu, v Benetkah, v Rimu! Iz Messine propoveduje Pasquale Villari solidarnost vsega italijanstva. Zastonj bi bilo, ako bi hoteli tajiti to: ta njihova solidarnost vspeva in se uresničuje. Sedaj pa vprašujemo mi: zakaj naj bi bili Hrvatje v deželnem zboru v Zadru velikodušni nasproti Italijanom, dokler Italijani deželnega zbora istrskega nasproti Hrvatom in Slovencem niti pravični niso? Dobro, mi hočemo biti velikodušni, ali vi, Italijani, bodite vsaj pravični!! Ako pa nočete tega, potem hočemo tudi mi in za nas postaviti na delo tisto solidarnost, ki jo vi bolj sijajno povdarjate za-se in gledé katere nam dajete toliko sijajnih izgledov! Hrvatski poslanci v deželnem zboru v Zadru ne morejo drugače, nego da se čutijo jedne z hrvatskimi in slovenskimi poslanci deželnega zbora istrskega. Jedni so po krvi, po jeziku, po narodnosti, po zgodovini, po svojih težnjah. Jedino le politika bi hotela polena metati med nas! Ali naj služimo mi politiki, ki je naperjena proti nam?!! Ako Italijani deželnega zbora istrskega vztrajajo v krivici proti Hrvatom in Slovencem, potem je Hrvatom deželnega zbora dalmatinskega v dolžnost, **da se lotijo represalije**, dasi to, ako nočemo biti velikodušni, niti represalija ni v strogem zmislu te besede. Po pravu v deželnem zboru dalmatinskem ne bi smelo biti drugega jezika razun hrvatskega. Posebni razlogi morejo nasvetovati, da se v imenu izvestnih ozirov odstopa od strogega prava. Ali v očigled temu, kar se dogaja v deželnem zboru istrskem, nastaja našim v Zadru dolžnost, **da odstopijo od vsakega ozira in da se z orožjem prava boré proti krivici**! S tem bi se pokazala hrvatska solidarnost, s tem bi pritekli na pomoč bratom istrskim. Ako ni dovoljeno tem poslednjim, da bi se posluževali svojega jezika, **potem pa naj ne bo dovoljeno tudi Italijanom v deželnem zboru v Zadru, da bi se posluževali svojega jezika**!! Dixi et salvavi animam meam.

Dinko Politeo.

Politični pregled.

TRST, 27. marca 1900.

Odklonili! Včeraj so se v Poreču sešli člani italijanske večine v deželnem zboru istrskem na posvetovanje o zahtevah hrvatsko-slovenske manjšine. Predsedoval je deželni glavar Campitelli. Zahteve manjšine pa so se jim zdele tako »gorostasne«, da so soglasno sklenili, da niti razprave ne pričnó onjih!! Torej -- odbili! Odbili karna kratko roko! Vspeh vse te akeije nas ni malo ni presenetil, saj smo morali biti pripravljeni na to. Če o Božiču zmrzuje, ali če je o sv. Jakobu vroče, nismo presenečeni; ker vemo, da je zakon narave tak. Istotako nas ni mogel presenetiti ta sklep signorov, ker je zakon italijanske megalomanije in oligarhične nravi tak, da ni bilo druzega pričakovati! »Gorostasnost« slovensko-hrvatskih zahtev je seveda prazen izgovor, saj njim se zdi gorostasno že to, da hočemo živeti in da nočemo leči v grob, ki so nam ga izkopali. Kar so zahtevali naši, je bilo minimum onega, kar so mogli in morali zahtevati, ako niso hoteli, da jih narod obdolži izdajstva, njih samozatajevanje je bilo prava žrtev na oltar miroljubja! In vendar so odklonili! Nas ne razgreva ta pričakovani rezultat; gospod Körber pa ima lekcijo, ako je res, da se je kaj zanimal za to akcijo.

Iz deželnih zborov. Ab Jove principium. Deželni zbor Kranjski bi moral vsaj biti Jupiter med korporacijami slovenskimi. Včeraj se je začela kampanja deželnih zborov. Pohvalno moramo omeniti, da so se v včerajšnji prvi seji deželnega zbora kranjskega spominjali devetdesetletnice papeževe in so pooblastili deželnega glavarja, naj brzojavno častita; pohvalno moramo omeniti, da so se potegnili za drugo železniško zvezo s Trstom in da so pritisnili na vlado, da se projekt čez Karavanke in skozi Bohinj, za kateri se je vlada odločila, uresniči čim prej. Čim intenzivneje je prepričanje o važnosti dobrih zvez s Trstom za vse pokrajine slovenske, tem bolje za našo skupnost. Kakor pa smo zadovoljni s tem, tako nas je zazeblo v srce, kakor se je vršil tretji predmet včerajšnje seje tega deželnega zbora: volitve v odseke. To je: proti možem, ki so bili izvoljeni, nimamo nič, ali dogodki, ki so spremljali te volitve, mečejo žalostno luč na naše razmere in so kos žalostne sodobne zgodovine naše.

Nočemo tožiti, nočemo rekriminirati, nočemo valiti krivde na nikogar, ampak konstatujemo le: Doslej so se volitve v odseke vršile tako, da je vsaki izmej treh klubov (oba slovenska in nemški) sam določil jednako število kandidatov in volitev je bila soglasna, včeraj pa Narodovci niso volili Slovenčevcev, ampak so oddali dotične listke prazne, in Slovenčevci niso volili Narodovcev, a facit je bil ta, da so **jedino nemški kandidatje dobili vse glasove**, dočim so kandidatje slovenskih klubov dobili le večino glasov, to je svoje in skupine nemške!!

Za danes priporočamo čitateljem, naj ta dogodek primerjajo z našim današnjim uvodnim člankom, jutri pa se povrnemo k stvari.

Tirolski deželni zbor je bil, kakor navadno, otvorjen s trikratnim »hoch« cesarju.

Šileski deželni zbor se je sešel pod predsedništvom kardinala Koppa.

V deželnem zboru Vorarlberškem je deželni glavar v svojem nagovoru omenjal hvalevrednih naporov vlade, da reši jezikovno vprašanje.

V Gališkem deželnem zboru je posl. Merunowicz mej drugim predlagal gradnjo kanala med Donavo in Odro.

Štajerski deželni zbor so otvorili s trikratnim »hoch!« cesarju. Izmed slovenskih poslancev je bil navzoč le deželni odbornik prof. Robič.

Med ulogami deželnega zbora Češkega je interpelacija glede topov, ki so jih baje pošiljali Angležem; interpelacija glede stavke premogarjev vprašuje, kaj misli vlada storiti proti pomanjkanju premoga in neopravičenemu zvišanju cen. Med peticijami so prošnje, da bi rudnike za premog na Češkem podeželili. — Danes, dne 27. marca, ni seje deželnega zbora, da se posamične skupine

---

PODLISTEK. 16

Moja prijateljica.

Piše **Kopriva.**

Bila sem visoka, za moja leta nenavadno razvita in marsikak gospod je pokukal na ulici za menoj.

Moje prijateljice so tudi že svoje častilce imele: dijake, kadega kadetka, — najbolj v časti so bili jednoletni prostovoljci.

To «češčenje» je obstalo največ v tem, da so dotičniki vsaki dan skozi par ulic podili za svojimi »ideali», jih sumljivo mnogokrat srečavali, ponižno pozdravljali in pisali pisemca z verzi in mnogimi sentimentalnimi vzdihi. Vsi so se cedili nesreče, klicali so luno in zvezde v priče svoje ljubezni in primerjali obožavane devojke svitlim angeljem sreče. —

Tudi jaz sem dobila par takih piseme, ki so pa budili v meni le pomilovalno prezirljivost. Odgovarjala sem z dobrimi nauki, pametnimi, ljubeznjivimi nasveti in nikdar nisem pazabila pisma zaključiti z lepo povzbudo k pridnemu učenju, češ: od ljubezni se dobivajo — dvojke.

Čitala sem mnogo romanov, izposojevala sem si knjige od vseh strani in moji ideali so bili čisto drugačni, nego naivni petošolec. Bila sem tedaj velika častiteljica Marlittove in v moji glavi je vse mrgolelo njenih junakov.

V šoli sem si pridobila več veljave. Bala se nisem nikogar, nikdar se nisem prilizovala našim učiteljicam in če se mi je zdelo, da se mi godi krivica, povedala sem to na vsa usta brez strahu. Součenke so rade hodile z menoj, četudi sem bila glede obleke še vedno grozno na slabem. Ponosna sem bila na ugled, ki sem ga uživala med svojimi sošolkami in vse moje težnje so bile, ga kolikor mogoče povspeševati. Imela sem povsod prvo besedo; če je nezadovoljnost vladala v razredu, sem bila vedno jaz na vrsti, da ji dam odduška. Druge so ustajale potem, kakor na komando, zato se mi ni bilo bati kazni.

Postala sem precej gizdava, žalostila se mnogo nad svojo slabo garderobo in si s posebno skrbjo česala lase.

Mojima gospodinjama to ni bilo všeč, skušale so po svoje delovati na me. To se ni nikdar zgodilo direktno, ampak le po ovinkih.

— Poznala sem dekleta, ki je bila taka in taka, a pozneje se ji je slaba godila. Da, napuh hodi pred padcem! —

Tako je začenjala prva in druga ji je pritrjevala. Čudno je bilo le to, da so imele vse one napake, ki sem jih imela jaz. Vedela sem dobro, kam lete vsa ta cikanja, delala sem se pa le jako neumno in nevedno.

— Taka je bila, oh, taka je bila! Poznala sem jo, opomini in nauki niso prav nič izdali pri njej! Nobena beseda! —

— To je res zelo žalostno! — kimala sem jaz na to z glavo z najnedolžnejšim obrazom in se na tihem veselila nad jezo obeh starih, ki mi nista mogli do živega.

Šlik! šlik! Čemu treba toliko besed! Vrteti se krog pravega, kakor mačka krog vrele kaše! (Pride še.)

lahko posvetujejo glede načina volitev v odseke. Te volitve so določene na jutri.

V deželnem zboru **Moravskem** je namestnik grof Žierotin govoril najprej nemški, potem pa češki ter je izvajal, da hoče napeti vse svoje moči v blagor dežele, da hoče delovati popolnoma nepristranski ter prispevati k prizadevanju, ki gre za tem, da se doseže spravo. Ta govor je zbornica sprejela s pohvalo. Med ulogami je predlog o odkupu moravskih rudnikov za premog, interpelacija o izgonu nekega Moravca iz gorenje Šilezije ter interpelacija o nejednakem postopanju glede obeh deželnih jezikov v neki okrožnici moravskega poštnega in brzojavnega ravnateljstva.

Dr. Edvard Gregr o politiki Mladočehov, Dne 25. t. m. je posl. dr. Edvard Gregr govoril pred radikalnimi volilci v Melniku ter obsojal politiko Mladočehov, ki da se ne nahajajo na pravi poti. Ves svet je pričakoval, da Mladočehi z obstrukcijo preprečijo zakon o kontingentu novincev, a mladočeški klub je sklenil z 22 proti 18 glasom, da v tem slučaju opusti obstrukcijo, to pa, kakor pravijo, iz treh vzrokov: z ozirov do navišjega činitelja, v katerem ni smeti vzbuditi nevolje; z ozirom na preteči absolutizem, ki pa ni mogoč za dlje časa, in z ozirom na desnico, katero treba ohraniti.

Govornik pa ne mara prijateljev, ki so danes takšni in jutri drugačni, za katere morajo Čehi vedno pobirati kostanje iz žrjavice, t. j. Poljakov in klerikalcev. Cilj češke politike da je uresničenje državnega prava, a največa zapreka temu je današnja ustava. Govornik ni zadovoljen z Mladočehi, ker je v stranki mnogo Staročehov, realistov in črno-rumeno pobarvanih Avstrijcev, ki nimajo zmisla za belo-rudečo zastavo. Govornik noče razbiti mladočeške stranke, ampak jo hoče privesti nazaj na pravi pot.

Tržaške vesti.

Volilni shodi v okolici. (Dalje). Shod v Škednju se je pričel ob določeni uri in v navzočnosti lepega števila volilcev iz Škednja in sv. M. Magdalene Spodnje. Shod je otvoril v imenu pol. društva »Edinost« gospod dr. Rybář, ki je v kratko pozdravil navzoče in jim razložil svrho shoda ter predstavil dosedanjega poslanca, Frana Dollenza. Ob enem je pozval volilce, naj si za današnji shod izvolijo med seboj predsednika. Hkratu je nasvetoval kakor takega gosp. Antona Sancina-Drejača, posestnika in trgovca v Škednju. Volilci so temu pritrdili soglasno, na kar je izvoljeni predsednik prevzel predsedništvo in je ogovoril navzoče s pozivom, da resno in trezno razpravljajo in se izrečejo glede kandidata za I. okraj.

Na to je g. dr. Rybář v daljšem govoru priporočal volilcem, kakega poslanca naj si izvolijo v tržaški mestni zbor. Navaval je, da so sedaj v mestu tri ali štiri italijanske stranke, in da bi okoličani, ako bi hoteli voliti Italijana, niti ne vedeli, s katero stranko naj bi držali. Sicer nima okolica nobene koristi od tega, da voli Italijana: saj priča o tem drugi okraj, katerega je že zastopal Garibaldinec, in ki je vzlic temu še vedno najzapuščenejši. Koliko dobrega želé Italijani Slovencem-okoličanom, je razvidno iz vprašanja poštnega pečata v Škednju. Kandidat okolice mora biti Slovenec z dušo in telom. (Burno odobravanje.

Volilec g. J. Šuman se je oglasil za besedo da predloži kandidata. Pojasnivši vprašanje kandidature od vseh strani, je prišel govornik do sklepa, da kandidata treba iskati med tržaškimi slovenskimi odvetniki. On ne bi našel boljšega, nego-li je gosp. dr. Josip Abram, naše gore list, Slovenec in še k temu Tržačan-meščan (Burno pritrjevanje in klici: Živio naš kandidat dr. Abram!)

Ker se nikdo drugi ni oglasil za besedo v tem pogledu, stavil je predsednik na glasovanje predlog gospoda Šumana, da se kandidatom za I. okraj proglasi **dr.a Josip Abram**. Sprejeto enoglasno in z navdušenimi živio-klici.

Po tem je ustal g. dr. Zuccon in je razlagal volilcem važnost volitev v političkem življenju vsakega naroda, posebno pa Slovencev v tržaški okolici. O tem imajo veljati administrativni in narodni oziri. Okolica mora imeti v mestnem svetu može svojega zaupanja, svojega srca, svoje misli, da nadzirajo, kako se v mestni palači upravlja z občinskim imenjem in kako se vodijo računi. Dober gospodar ne bo izročal tujcu svojega gospodarstvoa, kdor noče brata za brata, ima tujca za gospodarja. Italijan ne more zastopati slovenskega naroda: okolica mora biti zastopana od Slovencev. Svrha Italijanov je poitalijančevanje okolice; v ta namen delajo da bi se Trst rešil navala slovenskega življa, od katerega je obkoljen od vseh strani. To je največa žalost za Italijane, da vsaki korak, ki so ga storili ven se svojega »Corso«, stopajo po slovenski zemlji. Ta svoj slovenski značaj mora okolica ohraniti tudi o prihodnjih volitvah in sicer radi svoje bodočnosti. V Avstriji smo na pragu velike spremembe: hočeš, nočeš, Slovani bodo morali imeti prvo besedo v monarhiji; slovenska bodočnost je tam, kjer bodo Hrvatje, Čehi in Poljaki! Italijani bi hoteli nasprotno, bi hoteli spraviti našo zemljo pod Italijo, kjer vladajo glad in nevolja, abrucki banditi in sardinski malandrini, siciljanska mafia in neapeljska kamora. Katero bodočnost naj si želi tržaška okolica, italijansko ali slovansko?! Odgovora na to vprašanje ni treba! Ta odgovor morajo dati volilci, zbrani pod slovensko zastavo!

Ne le vsaki za-se naj stori svojo dolžnost, ampak treba vplivati tudi na druge: sin na očeta, brat na brata, kum na kuma, prijatelj na prijatelja! Vsaki naj širi slovensko misel, vsaki naj pripelje še katerega seboj na volišče. Prva kompanija batalijona okoličanskega je vsikdar starila svojo dolžnost vojaško: volilci prvega okraja, ki baš predstavlja prvo kompanijo, store tudi svojo narodno dolžnost! (Odobravanje.)

Na to je govoril še enkrat g. dr. Rybář. V prvi vrsti je poučil volilce, kako imajo postopati. Opomnil je, da treba skrbeti, da legitimacije bodo pravilne, da bodo vsakemu dostavljene pravočasno, da bo ime poslanca napisano kakor je v volilnih listah, da se agitacija razširi po vsem okraju. Sedaj se lahko agitira z imenom kandidata in s politično-gospodarstvenim programom, ki ga zastopajo on in ostali slovenski kandidatje. Poslanci okolice morajo z jedne strani poznati potrebe in nadloge okoličanov, z druge pa nadzirati cilje in manevre italijanskih gospodov. Svrha Italijanov je ta, da napravijo v tržaški okolici to, kar so napravili v svoji Furlaniji, namreč, da kmet ne bo gospodar zemlje, katero obdelava, ampak da bo suženj gospodov! Naši Kraševci nimajo bogatstva, ali imajo slobodo zlato in so gospodarji na svojih tleh. Kdor plača davke, ima pravico znati, kako se upravlja z občinskimi dobri, to pa tem bolj, ker se na račun in breme davkoplačevalcev delajo tudi veliki dolgovi. Tržaška občina je vzela predlani 24 milijonov kron posojila: od tega mora tudi okolica vsaj nekaj dobiti. Kandidatje polit. društva »Edinost« so edino sposobni, da kaj pridobijo za okolico: pravi okoličan mora torej dati svoj glas slovenskemu kandidatu, ki bo zastopal ne le njegovo korist, ampak tudi njegovo narodno čast. (Živio! klici in burno ploskanje).

Ker se ni nikdo drugi oglasil za besedo, se je predsednik zahvalil navzočim in je zaključil shod. (Pride še).

V četrti številki — denuncijanti! Glasilo «Democratice», «Il Secolo», omenja v včerajšnji številki svoji — četrti, odkar profanuje demokratična načela — da sta na shodu v Škednju rohnela proti Italijanom tudi dosedanji poslanec Fran Dollenz in sodni sluga Ivan Godina! Gospod Dollenz, ne bodi len, je kar sam šel v uredništvo rečenega lista, kjer jim je povedal, da so lagali. Kar se pa dostaje Godine, izjavljamo mi, da je «Secolo» lagal, kakor je razvidno iz današnjega poročila o shodu v Škednju!! Pa naj bi že bilo, ako bi bili gospôda le lagali, ali da so na podlagi laži tudi denuncirali Godino in pozivljali njega predpostavljene proti njemu, to je neodpustno in priča, da so najnovejši tržaški demokratje vse, kar hočete, samo demokratični, liberalni in — humanni niso. Demokratična načela «Secola» delajo, kakor je videti, grozne skoke in so že v štirih dneh priskakala do — denuncijacij!

Herostratje! Da: tudi v tem resnem času, ko se oni, ki nosijo odgovornost za delovanje in nehanje tržaškega slovenstva, trudijo na način — ki zaslužuje priznanja, ali vsaj ne zaslužuje graje —, da bi častno izišli iz tega volilnega boja in da bi naša okolica z glasovnico v roki očuvala sveto dedščino svojih očetov, svojo rodno grudo — tudi v tem resnem času je ljudi — kakor nam poročajo od več strani —, ki ščuvajo proti onim, ki delajo, in ščuvajo ljudstvo, naj ne čita našega lista!! Ako to ni herostratstvo — potem ne vemo, kaj je to, z čemer se je proslavila ona najgrša prikazen v zgodovini človeštva, oni Herostrat, ki je v jedini namen, da bi svoje ime ohranil v spominu bodočim rodovom, zažgal tempelj Artemize. Nad dvatisoč let je že minolo od takrat, ali rod Herostratov ni izumrl. Tudi mej nami tržaškimi Slovenci jih imamo. Ne vedé, kako bi se izkazali in pokazali drugim, da tudi oni nekaj vedó, pa hujskajo in ščuvajo v trenotkih, ko je ščuvanje — narodni zločin.

Povod tem hujskanjem jim je dal sklep pol. društva »Edinost«, da se letos ne udeležimo volitev v mestu. Razlogov, ki so dovedli do tega sklepa, nočemo in ne smemo razpravljati tu, ker vsaka stvar ni za javnost. Ali to lahko zatrdimo, da so se temeljito pretresali vsi razlogi — za in proti udeležitvi. Za jih je bilo dosti in proti tudi. Ti poslednji so bili tehtneji in so dovedli do sklepa, katerega odborniki »Edinosti« prav lahko zastopajo pred svojo narodno zavestjo.

Jedne okolnosti bi se vendar radi dotaknili. Govori se, da baš letos bi bilo umestno poseči vmes, ker je toliko strank. Kje so te stranke, vprašamo mi?! Vlada je zavzela — kolikor smo poučeni mi — stališče popolne brezbrižnosti: konservativci so nenavzoči — ne ve se kje; socijalisti so sklenili, da se ne udeleže volitev. Ali naj delamo svoje račune z izvestnimi anonimnimi volilnimi odbori? Če pa kdo pričakuje česa za nas od prepira med »progressom« in »democraticom«, ta naj čita obojestranska glasila, »Piccolo« in »Secolo«, od zadnjih dni, in naj osobito v današnjem »Piccolu« med raznimi vestmi čita neke izjave Veneziana-progressista in Spadonija-demokrata, pa bo kuriran temeljito! Mi v Trstu smo dozoreli v toliko, da moramo — ko nastopimo v mestu samem — nastopiti z resnimi kandidaturami, z možmi, ki imajo tudi vsa svojstva za zastopnika naroda! Za takov nastop pa nam treba še mnogo organizacijskega dela, katerega ni bilo možno izvršiti dosedaj, ker nimamo še zadostno na razpolago: ni delavnih, ni — **drugih** sil! Sapienti sat. Za danes pa ob okolnostih, kakor so, ga ne najdete takega resnega moža, da bi hotel izpostaviti svoje ime in se — obrabiti. To je ena okolnost. A jih je še drugih važnejih: okolnosti, katerih drugi niti ne vidijo, ne občutijo in ne slutijo, katere pa mora poštevati oni, ki nosi odgovornost.

Prigovarja se: čemu pa ste reklamirali, ako naj ne volimo?! Ti ljubi Bog, reklamirali smo in bomo vsako leto baš zato, ker se treba pripravljati, ker treba, da polagoma pridobimo volilno pravo vsem našim ljudem, da bomo utrjeni za resen nastop!

Mi umejemo one, ki so si letos v prvo priborili volilno pravo, ko vidimo, da bi radi tudi vršili to svoje pravo. Njim ne zamerimo, marveč jim štejemo to celó v čast, ker vidimo v veselju do izvrševanja svojih političkih pravic najboljše jamstvo lepše narodne bodočnosti. Zamerimo pa in obsojamo one, ki so brezvestni dovolj, da notri sredi bitke hujskajo ljudi proti onim, ki stoje na čelu lastnim četam in ki vrše svojo dolžnost, da jim ostali slovenski svet izreka svoje priznanje; ki hujskajo mesto da bi poučevali, pojašnjevali in mirili! To so naši moderni slovenski Herostratje, katere zavračamo tu, a ne radi oseb, ampak radi stvari, ki bi lahko trpela škodo, ako ne bi bila v teh osebah ljubezen do stvari tolika, da potiska v ozadje drugo, da se ne brigajo tudi za — hujskanja Herostratov.

Slovenski misijon pri sv. Jakobu. Tiho, brez naznanila, brez razglasov začeli so čč. očetje iz reda sv. Frančiška slovenski misijon. In vendar je cerkev polna, polna tako, da ostaja italijanski misijon, ki se je vršil ravno tam minoli teden, daleč za slovenskim. Sicer pa, kdor pozna razmere v Trstu, dobro vé, da sti bili tudi na italijanskem misijonu dobri dve tretjini Slovencev. In kako so bobnali na italijanski misijon. Župnik Hrovatin je poslal na vse strani lepakov, velikih kakor plahte. Ali vse zastonj. Italijanstvo ne cvete po tržaških cerkvah. Kako pa se postopa proti slovenskemu misijonu?

Zbrali so se oni italijanski duhovniki, o katerih pripoveduje »Avanti«, da so plačani od »Lege« — in glej dopisov v »Indipendentu«! Nastopila je tudi slavna sakristija pri sv. Jakobu in je zavriskal »Piccolo«. Ali zastonj! Slovenska prsa se vas ne boje, mi se vam smejemo! Pa pride tudi za vas dan plačila! Samo italijansko ljudstvo vam je začelo že hrbet obračati. Narod hoče miru in besede božje — vi pa hočete židovski fanatizem.

Namenili smo razkrinkati farizeje in pokazati svetu krivce, **ki so vrgli ob tla svoje vzvišeno dostojanstvo** in preprečili pred dvemi leti slovenski misijon. Tudi nad njimi se uresniči: kdor seje veter, žanje vihar!

Misijonski govori so jako lepi. Pozna se čč. misijonarjem, da so kos svoji težki nalogi. Jezik jim je gladek, predmet jako lepo izbran, dokazovanje in predavanje živo in vendar vse tako domače. Zato pa je obiskovanje tudi jako lepo. Samo cerkev nam je premala — toliko nas je! In ko bi bili naš slovenski misijon razglasili tako, kakor razglašajo laške, bilo bi nas še več. Pa nas bo tudi. In da bo mir, zato bodo skrbela naša poštena slovenska prsa!

Povsod so jednaki. Danes zjutraj sem bil po opravku na banki »Union«. V oddelku »Cassa pagamenti« se je prav veselo debatiralo o »sciavi« in »porchi de preti sciavi« itd. z gracijo v tem lepem tonu. No, ne vem, da-li baš taki pogovori povspešujejo ugled omenjene banke. To dajemo na znanje tudi onim slovenskim tvrdkam, ki imajo zveze s tem zavodom. J.

Porotno sodišče. Včeraj se je pričelo zasedanje porotnega sodišča z razpravo proti Rozalija Konave, obtoženi detomora. Obtoženka je bila rojena 19. marca 1879 pri Kobaridu, dosedaj ni bila kaznovana. Naposled je služila v ulici Miramare št. 11., kjer je po noči od 10. do 11. decembra m. l. porodila dete. Obtoženka priznava, da je razkosala dete ter je vrgla v stranišče, to pa, ker se je bala sramote in ker oče ni hotel priznati očetovstva. Obtoženka trdi, da otrok ni prišel živ na svet. Po tajni razpravi so jo porotniki spoznali krivo detomora ter jo je sodišče obsodilo v pet let težke ječe.

Povožena. Včeraj popoludne je prišla 77letna zasebnica Marija Mattioni iz ulice Amalia št. 14 pod voz. Na zdravniški postaji so ji podelili prvo pomoč.

Na delu je ponesrečil 21letni livar Piccinini; ranil se je nevarno na roki. Zdravnik z rešilne postaje mu je podelil prvo pomoč.

Aretiranje. Sinoči so aretirali na velikem trgu 33letnega dninarja Karola Bežeka, ker je bil ranil nekega Tadeja Kovačiča. Bežek se nahaja že dlje časa pod policijskim nadzorstvom.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 28. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Sanità 16, hišna priprava; v ulici Valdirivo 18, glasovir in hišna priprava; v ulici Nuova 14, ponočni stoli; v ulici Rossetti 10, 1 konj; v ulici S. Spiridione 3, tiskarski stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 8.0, ob 2. uri popoludne 11.4 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 751.0 — Danes plima ob 6.58 predp. in ob 7.50 zvečer; oseka ob 1.11 predp. in ob 1.19 popoludne.

—

Odbor »Kmetijske družbe« bo imel v sredo dne 28. t. m. ob 2 in pol uri pop. svojo sejo.

»Tržaško podporno in bralno društvo« vabi na redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 1. aprila, ob 3. uri popoludne v društvenih prostorih (ulica Stadion št. 19). Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Prečitanje društvene kronike minolega leta. 3. Prečitanje računov za leto 1899. 4. Prečitanje izjave pregledovalnega odbora. 5. Posamezni predlogi in interpelacije. 6. Volitev predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov, 2 knjigovodji, blagajnika, ekonoma, 18 odbornikov, 9 namestnikov, 4 namestnice, 3 pregledovalcev računov in 5 članov mirovne sodnije.

Predlogi morajo biti naznanjeni društvenemu vodstvu vsaj 3 dni pred občnim zborom.

Glasovnice se dobivajo v društvenem uradu od 29. marca naprej, ter se bodo sprejemale na dan zborovanja od 9. do 12. ure dopoludne in od 1. ure popoludne do zborovanja.

Vesti iz ostale Primorske.

× Preko Gorice v Ameriko so hoteli oditi trije kranjski fantje: Miha Mirtič, Fran Kastelic in Fran Gombač. A njih pot v Gorico ni imela vspeha, kajti tudi v Gorici imajo redarji dober nos in mesto z Ameriko, so se seznanili z goriškimi zapori.

Vesti iz Kranjske.

* Šolo so zaprli v Metliki radi ošpic. Zbolelo je več učencev za to boleznijo.

* Žrtvi žganja. Dne 22. t. m. so našli na Trati pri Škofjiloki 35letnega dninarja Urbana Trilerja iz Virmaš mrtvega na kupu peska. Umrl je vsled preobilo zavžitega žganja. — Dne 12. t. m. zvečer pa je neka ženska v gozdu pri Zali, pol. okraj Litija, našla 64-letnega posestnika Antona Strleta iz Osredka, nezavestnega ležati na obrazu. Ko so ga prinesli domov, je čez malo minut umrl. Pil je v Št. Vidu žganje ter si ga še na pot vzel pol litra. Tudi on je bil torej žrtev žganja.

* Nadbiskup vrhbosenski dr. Stadler je bil včeraj gost ljubljanskega knezoškofa. Prišel je iz Rima, kjer je bil nedavno pred sv. Očetom, o polunoči se je vladika odpeljal na Dunaj.

Vesti iz Štajerske.

— Je-li to kultura hiperljudi? V Gradcu je imel propovednik Freund propovedi za možke. Propovedi so bile naperjene proti gibanju »Los von Rom«. To je razburilo »velike« duhove graških nacijonalcev, da so priredili demonstracijo ter hoteli mej propovedjo udreti v cerkev, kar pa je policija preprečila. Hiperljudje so na to prepevali »Die Wacht am Rhein« in kričali »Los von Rom«, ter demonstrirali pred spomenikom cesarja Josipa II. Tudi pred župniščem so se hoteli poskušati v mačji godbi, kar je pa policija preprečila ter jih razgnala. 6 demonstrantov je bilo aretiranih. In sedaj se nam vsiljuje vprašanje: So-li res taki ljudje pokliсani, da vodijo in gospodujejo nad narodi, da nosijo bakljo kulture, da si nadevljejo časten naslov višin bitij? Taki ljudje, ki nastopajo proti svobodi tako, kakor so nastopali pred blizu dvatisoč leti in katerih početjaje nas nehote spominja na čase, ko so turške druhali hodile na rop v naše dežele?! Ti mili Bog! kaj bi porekli naši nasprotniki, ako bi kdaj Slovenci kaj jednacega storili! Saj bi ne prišli k sapi samega zgražanja nad slovanskim barbarstvom, surovostjo, divjaštvom in ne vem kaj še vsem. Da, da: pri Slovencih bi bilo tako početje nezaslišano, pri Nemcih pa je to — naraven pojav njih zavesti. Ne, tacega nadčloveštva Slovenci ne zavidamo Nemcem!

— »Schulverein« bo imel letos svojo glavno skupščino o Binkoštih in sicer v Gradcu. Zasnoval se je poseben odsek, ki ima skrbeti, da bo slavnost tistih dni čim najbolj nemškega značaja.

— Mariborsko porotno sodišče je te dni 26-letnega delavca iz Slov. Bistrice, Alojzija Zorko, obsodilo na 6 let težke ječe, ker je Franu Fuhrmanu v Brinjah zasadil nož v prsa, vsled česar je Fuhrman umrl. Tudi mati obtoženca je pričala obteževalno.

— Igra »Cvrček« prepovedana. V mariborskem »Narodnem domu« so hoteli diletantje v nedeljo predstavljati igro »Cvrček«. Slavni oblasti pa se je zdelo umestno, da je prepovedala predstavo z utemeljenjem, da čitalnica nima dovoljenja, za prirejanje diletantstih predstav! Vzrok te prepovedi tiči baje v nemškem »Theater- in Casinovereinu«, ki se je pobrinil, da prepreči vsako konkurenco! O ta nemški Mihel! On sicer sovraži Slovenca, ali glede slovenskega denarja si misli: Non olet! Ta denar mu diši in zato hoče tudi Slovence v Mariboru siliti, naj nosijo svoj denar v nemško gledališče! Nemci na Štajerskem so se torej nekoliko izneverili svojemu bogu Bismareku, kajti oni se ne boje le Boga, ampak tudi — slovenske konkurence!!

Brzojavna poročila.

Grofica Štefanija Lonyay.

DUNAJ 26. (K. B.) C. kr. državno vojno ministerstvo je dne 24. t. m. razglasilo sledeče: Njena c. in kr. visokost, presvitla cesaričina udova Štefanija se je dne 23. t. m. v Miramaru poročila z c. in kr. komornikom grofom Elemerjem Lonyayem. Ker ta zakon ni primeren rodu, ne pristoja po temeljnih pravilih najvišjega dvora sedanji gospej grofici Štefaniji Lonyay v mejah avstro-ogerske monarhije niti naslov kraljeve visokosti, niti ime princezinje belgijske vojvodinje saksonsko-koburške. To se priobčuje na podlagi naznanila najvišjega dvorniškega urada Njegovega c. in kr. apostolskega veličanstva.

Deželni zbori.

DUNAJ 26. (K. B.) Danes so bili otvorjeni tudi deželni zbori bukovinski, solnograški, dalmatinski, koroški in kranjski. V poslednjih dveh so predložili resolucije, s katerimi se izraža zadoščenje na vladnih predlogah glede železnic, zlasti glede druge železniške zveze s Trstom

Deželnozborska volitev na Moravskem.

BRNO 26. (K. B.) Na današnji volitvi deželnega poslanca iz prve volilne skupine moravskega veleposestva je bil na mesto namestnika grofa Zierotina, ki je odložil svoj mandat, izvoljen državni poslanec grof Vetter pl. Lilie z oddanimi osmimi veljavnimi glasovi.

Volilna preosnova za Dunaj.

DUNAJ 26. (K. B.) »Wiener Abendpost« poroča, da načrt zakona o novem štatutu in o novem volilnem redu za Dunaj zadobi najvišjo sankcijo. — Jutri objavi »Wiener Zeitung« sankcijoniranje dunajske volilne preosnove.

Izraeliti pred ministrom-predsednikom.

DUNAJ 26. (K. B.) Ministerski predsednik pl. Körber je vsprejel danes odposlanstvo, katero je vodil posl. Auspitz in ki je prosilo, naj se čuva nad jednakopravnostjo, zagotovljeno po ustavi državljanom izraelitskega veroizpovedanja ter naj se odvrne gibanje, naperjeno proti istim. Minister-predsednik je izjavil, da bo vladi dolžnost skrbeti za to, da se bodo državni temeljni zakoni vršili tudi nasproti izraelitom ter da se bo vlada upirala vsakemu kršenju prava.

Stavke.

PRAGA 26. (K. B.) V vseh rudokopnih okoliših je razmerje delavcev, ki prihajajo na delo, nespremenjeno. Mir in red se nista kalila.

KLADNO 26. (K. B.) Danes jutro je bilo 71·3% delavcev v stavki.

SLANY 26. (K. B.) Tudi danes se je pomnožilo število delavcev, ki so prišli na delo.

LABINJ 26. (K. B.) Stavka še traja. Podjetništvo ni hotelo sprejeti odposlanstva, ki so ga bili poslali delavci, ker isto ni bilo sestavljeno iz delavcev.

Pl. Szel v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 26. (K. B.) Ministerski predsednik pl. Szell je prispel danes z Dunaja semkaj.

Delegacije.

BUDIMPEŠTA 26. (O. B.) Kakor je slišati, se delegacije sestanejo v Budimpešti v prvi polovici maja meseca.

Nemški poslanik v Petrogradu.

BEROLIN 26. (K. B.) Gledé vesti o izpremembi v osebi nemškega poslanika v Petrogradu, zagotovlja »Nordd. Allg. Zeitung«, da je tu govor o krivih izjavah ter da nihče ne misli na to, da bi nemškega poslanika odpozvali.

Španjski državni dolg.

MADRID 27. (K. B.) Kraljica-vladarica je podpisala zakon o konverziji državnega dolga.

Dhamad paša in sultan.

CARIGRAD 27. (K. B.) Dhamad-Mhamud paša je poslal sultanu iz Ženeve brzojavko, v kateri prigovarja proti zvišanju desetine ter daje nasvete v dosego ravnotežja v državnem gospodarstvu.

Vojna v južni Afriki.

Meeting za Boerce.

NEW-YORK 26. (K. B.) Včeraj je bil v Baltimoru meeting v prilog Boercem; na istem je izvajal bivši poslanik Montagues, da ne more biti govora o bližnjem koncu vojne. Kmalu da se dogode reči, o katerih bo strmel svet.

Boerci se zopet zibljejo.

LONDON 27. (K. B.) »Reuter« javlja iz Barklywesta: Boersko poveljstvo kakih 400 mož so je zopet polastilo Papkuela ter je prisililo ustaše v okraju Herberg, da se znova pridružijo Transvaalu. V omenjenem okraju so plenili in ropali na več krajih.

General French v Bloemfontainu.

LONDON 27. (K. B.) «Daily News» javljajo iz Bloemfonteina z dne 25. t. m.: General French se je vrnil s svojo konjenico semkaj, ne da bi trčil ob sovražnika. Več burgherjev je v okraju, po katerem je hodil general French, odložilo svoje orožje.

Millner na potovanju.

CAPSTADT 26. (K. B.) »Reuter« javlja: Guverner Millner je odpotoval danes iz Aliwalnortha v Bethulie.

Vprašanje o Delagoskem zalivu.

WASHINGTON 26. (K. B.) Državni departement je zvedel, da se razsodilo v vprašanju Delagoskega zaliva ne izreče pred sredo aprila. Razsodniki bodo, ako se hočejo držati dotične pogodbe, morali razdeliti odškodnino med udeležence.

Boerci na soteski Wanrennen.

LONDON 27. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Ladysmitha dne 25. t. m.: Danes je prispela semkaj vest, da so se Boerci močno utrdili na soteski Wanrennen.

Trgovina in promet.

Uradni vtisek kolkovnih znamenj na inozemske vrednostne papirje in na nepopisan papir.

Naredba c. kr. finančnega ministerstva od 1. decembra 1899. in 23. februvarja 1900. št. 6637. se glasi:

Od 1. aprila t. l. vtiskala se bodo na c. kr. dohodarstvenem in kolkovnem uradu v Trstu kolkovna znamenja po 2 v. in 10 v. ne le na račune in vozne liste, ampak na zahtevo strank tudi na nepopisan papir, določen za sestavljanje listin, spisov in dokazil, in sicer:

1. na nepopisan papir,

2. na nepopisane blankete vsake vrste, razun promes, kakor: blankete za račune, vozne liste, menjice, trgovske nakaznice, nakaznice (čeke), pooblastila, pobotnice, spričevala, vloge itd.

3. na še nerabljene trgovske in obrtnijske knjige, ako kolek za eden list ne presega 50 v., in ni treba napraviti več nego 5 utiskov na eden list, in ako fizična kakovost predmeta dopušča vtiskovanje, da bo ta utisek popolnoma jednak predpisani uporabi občnih kolekov, oziroma uradnih blanket. Razveljavljenje vtisnjenih kolkovnih znamenj s tem, da se popišejo ali nanje pritisne uradni pečat, ni potrebno.

Določbi § 1. zak. od 18. septembra 1892. št. 171. drž. zak., da morajo biti inozemski vrednostni papirji kolekovani, zadosti se lahko v smislu § 1a omenjene naredbe, kakor dosedaj, s prilepljenimi in obliteriranimi koleki, ali pa, če hoče stranka, z uradnim vtiskom pimernih kolkovnih znamenj.

Ako torej stranka želi, posebno, ker se pri kolkovnih znamenjih ni bati, da postanejo po mokroti ali s tem, da izgine barva obliteracije, nerazločljiva, da se znamenja vtisnejo, tedaj prevzame c. kr. dohodarstveni in kolkovni urad v Trstu in c. kr. glavna davkarija v Gorici inozemske vrednostne papirje in jih odpošlje c. kr. osrednjemu kolkovnemu urada na Dunaju.

Da se na take inozemske vrednostne papirje vtisnejo kolkovna znamenja, predati se jih mora neposredno na omenjenih uradih, priklopivši v dveh enakih izvodih pismeno prijavo — za katero se dobi formulare na gornjih uradih — dočim je potrebna pismena prijava pri blanketah le tedaj, ako jih je več nego 10.

Po pošti se predmetov ne more dopošiljati.

Borza za poljedelske pridelke.

Kakor javljajo iz Berolina dne 26. t. m., se jutri sestavi načelstvo borze za produkte. Uradno notiranje cen se menda začne vršiti od prihodnjega tedna naprej.

Varstvo izdelkom književnosti in umetnosti v Avstriji.

Društvo avstroogerskih knjigotržcev in korporacija dunajskih trgoveev s knjigami, umetninami in muzikalijami sta sklenila v zadnjih sejah, da odgovorita na vprašavno polo, doposlano od pravosodnega ministerstva tako, da je v najnujnejši koristi občinstva, pisateljev in umetnikov ter založnikov monarhije, da se Avstro-ogerska pridruži Bernski konvenciji.

Rusija hoče monopolizirati petrolej.

Kraji, kjer kopljejo nafto ali surovi petrolej, so večinoma ruska državna zemljišča. Ruska vlada si je dozdaj dajala plačevati od najemnikov najemnino v denarju, od vsakega puda primerno svoto. Od novega leta 1901. pa namerja Rusija pobirati to najemnino v naravi, t. j. po 40% vse pridelane nafte. S to nafto otvori vlada trgovino na lastno roko ter bo konkurirala zasebni trgovini. Na ta način ji bode mogoče omejiti zvišanje cen petroleju, ki so zadnji čas poskočile uprav strašno. To je prvi korak do monopola.

Železna industrija.

Kakor javlja avstroogerski konzulat iz Pireja, se je tudi na Grškem pomnožilo povpraševanja po avstrijskem železu, kakor tudi v drugih balkanskih državah. Uvoz na Grško pomenja vrednost kakih 5 milijonov frankov na leto. Dosedaj so Grki pokrivali svoje potrebe na železu večinoma v Belgiji Angliji in na Nemškem. Sedaj pa so se razmere v teh deželah poslabšale, t. j. cene železu so tamkaj znatno poskočile. Zadnji čas so že več železa naročili v štajarskih rudnikih. Odvisno bo od vožnine in drugih postranskih izdatkov, da-li si bo naša država tudi v bodoče mogla ohraniti ta trg.

Združenje avstrijskih tovaren za izdelovanje papirja.

Z Dunaja javljajo, da je avstrijski kreditni zavod vse avstrijske izdelovalce papirja povabil za dan 2. aprila v sejo, v kateri predloži načrt za združenje vseh tovaren za papir v veliko društvo.

Dvignenje premij za izvoz sladkorja.

Pogajanja med francosko, nemško in avstroogersko vlado glede odprave premij za izvoz sladkorja se še vrše; v pogajanja potegnejo sedaj tudi rusko vlado, ki tudi spremeni svoje določbe glede izvoznih premij.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 27. Pšenica za oktober K. 7.68 do 7.69. Pšenica za april K. 7.45 do 7·46 Rž za oktober K. 6·51 do 6·52. Rž za april K. 6·31 do 6·32 Koruza za juli K. —.— do —.— Koruza za maj 1900 K. 5·30 do 5·31. Oves za oktober K. —·— do —·—. Oves za april K. 4·91 do 42.92

Pšenica: ponudbe zmerne povpraševanje slabo, mirno. Prodaja: 10·000 met. stot. nespremenjeno Vreme: jasno, lepo.

Hamburg 27. Trg za kavo. Santos good average za marc 35.75 za maj 36.25, za september 37·— za december 37·50 Denar.

Havre 27. Kava Santos good average za februvar 50 k. frankov 43.50, za juli 50 k. frankov 44.25.

Dunajska borza dne 27. marca.

	včeraj	danes.
Državni dolg v papirju	99·30	99·30
„ „ v srebru	99.15	99·05
Avstrijska renta v zlatu	98.35	98·35
„ „ kronah 4%	99.50	99·25
Kreditne akcije . . .	234.90	234·35
London 10 Lsr. . . .	242.25	242·95
20 mark	23.70	23·70
Napoleoni	19.28	19·28
100 italijanskih lir . .	90.20	90·20
Cekini	11.38	11·38

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem 1900 smo odprli **novo naročbo** na »Edinost«, katera stane:

v **Trstu** (na dom pošiljana) in za **vse Avstro-Ogersko:**

24 kron za vse leto,
12 „ „ pol leta,
6 „ „ četrt leta,
2 kroni na mesec;

za zunanje dežele:

36 kron za vse leto.

za pol, četrt leta in na mesec pa razmerno.

Kdor izmed zunanjih naročnikov naroči »Edinost« na tamošnji pošti, dobi jo za 18 kron; to pa vsled tega, ker nam ni treba lista frankirati (5 stot. za vsako številko), marveč dotični naročnik plača poštnino naravnost tamošnji pošti, ali poštnina se izdatno zniža.

Posamične številke lista se prodajajo v Trstu v mnogih tobakarnah po 6 stotink (3 kr.), v Gorici pa po 8 stotink (4 kr.)

List se zamore z vsakim dnem naročiti.

One naročnike pa, ki so zaostali s plačilom naročnine, uljudno prosimo, da nemudoma storè svojo dolžnost.

Uprava „Edinosti“

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Proti kašlju,
grlobolu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v **Prendinijevi lekarni** v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Odhod in prihod parnikov.

V Žavlje preko Sv. Marka, Škednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.— 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria" in „Portorose".)

V Umag vsak dan razun nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanove, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo
10.42 „ in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20	pdp.	omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.—	„	brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25	„	„	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.—	„	omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55	„	pošt.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45	pop.	omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35	„	„	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30	„		Benetke (via Červinjan in via Videm) Rim (via Bixij) naravnost.
6.25	„	pošt.	Dunaj, zveza z Reko
8.15	zvč.	brzovl.	Kormin
8.15	„	„	Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.45	„	meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45	„	„	do Mürzuschlaga
6.10	„		(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56	pdp.	meš.	iz Mürzuschlaga, Beljaka itd.
7.33	„	„	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	„	brzovl.	iz Kormina
9.28	„	„	Dunaj, zveza s Pešto, Mnihim
10.25	„	pošt.	Dunaj, zveza z Reko
10.40	„	brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20	„	omn.	iz Benetk (via Cervignjan)
5.35	pop.	pošt.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45	zvč.	omn.	iz Italije preko Kormina
8.30	„	brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.—	„	„	Dunaj, zveza z Reko
11.35	„	omn.	iz Italije preko Kormina
10.38	pdp.		(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30	pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45	„	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	„	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30	„	Herpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05	pdp.	Divača
9.35	„	Pulj, Rovinj
11.15	„	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zvč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50	„	brzovl. Pulj, Roviuj, Dunaj
9.25	„	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih.)

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolnoč.. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)

Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no. vovrstna **lesena zastirala** (Rouleaux), in **žaluzije.** — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod iščejo.

Za eno veliko fino restavracijo se sprejme kot najemnik kavcije zmožen, boljši poročen

krčmar.

Pogoj: krčmarica mora biti izvrstna kuharica.

Ponudbe na **Rudolf Mosse Dunaj** pod **„W. P. 1714"**

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena premirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanja objava 30 nvč.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krčme.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež krub večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat na dan svež krub. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenj. trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Zaloga dog in sodarski mojster.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2 Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina štev. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro štev. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški. slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. priviligirani kroji vsakemu koj razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izborno zalogo vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, **dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.**

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebščin za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku štev. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naročbe se točno izvršé.

Pohištvo in mèblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapecarijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vso to stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice štv. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Tržaška posojilnica in hranilnic

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruge in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer na uknjižbo po 5½%, na menjico po 6% na zastave po 5½%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoludne in od 3—4 popoludne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoludne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoludne in vsaki četrtek od 3—4 popoludne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje **hranilne vloge,** stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4½% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice druzih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje **posojila** na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema **zadružnike,** ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun štev. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoludne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoludne.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano ***izvrstno, bolečine blažeče mazilo*** dobiva se po 40 novč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v **origin. steklenicah** z našo varstveno znamko ***„sidro"*** iz **Richterjeve lekarne** ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor **originalni izdelki.**

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Elizabetne ulice 5.

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo

2. gld. 10 kr.

1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
1 pozlačena verižica.
1 krasen etui za smodke.
1 fino toaletno obrobljeno zrcalo s pokrivalom.
1 notes vezan v angleško platno.
1 oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
1 zelo koristna pisalna oprava.
1 toaletno milo prijetne vonjave.
72 najboljših jeklenih peres.
25 finih pismenih zavitkov.
25 pol finega pismenega papirja in
50 koristnih predmetov za gospodinje.

Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja samo za **2 gold. 10 kr.** (ura sama stane toliko) švicarska izvožna tvrdka

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse štev. 46.

Kar ne ugaja, se sprejema nazaj v teku 8 dnij.

Ilustrovani ceniki zastonj in franko.

„Konsumno društvo" pri Sv. Jakobu

naznanja slav. občinstvo da je odprlo v **ulici Concordia (vogel ulice Vespucci) pri Sv. Jakobu**

svojo novo gostilno

Toči izvrstno **Istrsko, dalmatinsko** in **vipavsko** izvrstna kuhinja vedno pripravljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Odbor.

OBUVALA!

Pepi Kraševec

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo).

priporoča svojo **bogato zalogo raznovrstnega obuvala** za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštnine prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natanjčnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se uljudno priporoča

Josip Stantič
čevljarski mojster

Prva slovenska

izdelovalnica mrežic

za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo izdelovalnico in prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu

Piazza Negozianti in Via dell' Arsenale

Uvažujé geslo:

»Svoji k svojim«

se priporočam za obilne naročbe.

Dragotin Vitez

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni izkaz	2¼%	30-dnevni odkaz	2%
30- „ „	3¾%	3-mesečni „	2¼%
		6- „ „	2½%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v **vredn. papirjih** 2% na svoto. **V napoleonih** brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1‰ provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berolinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.**

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Najboljše berilo in darilo ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče"

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo **1 gld. 50 kr.,** po pošti 10 kr. več, ali proti po štnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. **Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.**